

20.5.35

בצהרים שסתי לבוסטון (201 מיל) להפגש עם

פרנקפורטר. מצאתיו ב"לו סקול" של הרורד בקמבריג', פס. שוחחנו שעתים וחצי. הוא התפלא לחידוש דבר המועצה בשעה זו. ראה את הנציב לפני נסיעתו מהארץ והיה לו רושם ברור שיש לנו ידיד נבון ומוכשר. הנציב אמר לו שלדעתו מתרבים הערבים המתחילים להבין שיש להשלים עם העובדה הקיימת של הגורם היהודי. הוא יודע זאת משיחותיו עם הערבים השונים. הנציב סבור שהמשך העליה בשעור זה או גם למעלה מזה (אז אמר ארבעים או חמשים אלף לשנה), יפתור בקרוב את השאלה היהודית הערבית בכללה. בשובו מהארץ ללונדון נפגש פר. עם ק.ל. אחד מידידיהם המשותפים סידר פגישה זווביקש ק.ל. לדבר עם פ.ל. בגלוי-לב. השיחה ארכה שעה וחצי. פ.ל. דיבר בעיקר על העליה והסביר בפרוטרוט דבר הכנת השידול מצד הסוכנות, המבוסס על חקירה מדוקדקת ומפורסת - וקביעת הממשלה שאינה מתחשבת עם עבדה זו. ק.ל. נחרס מדבר זה. האמון לווקופ גדול מאוד, וקשה להניח שבלונדון יחליטו נגד דעתו. אז לא נגע בשאלת המועצה. הוא הוזמן אז פעמים ע"י מקדונלד - אולם בשיחה לא נגעו בא"י.

ימי מקדונלד ספורים, ויחכן שבקרוב תהיינה בחירות.

חגיגת היובל יצרה שסימונג בעד הממשלה - כי בעיני העם אין הפועלים נאמנים דיים לכתר, והממשלה חושבת להשחמש ברגע זה ולהכריז בחירות (אולי בספטמבר). בקרב אנשי העבודה רבים מתנגדינו. אם תהיינה בחירות ויחולו שנויים בממשלה יחכן

ש.ק.ל. יעזוב את משרד המושבות. אולי יעבור להוז אוף לורדס. בולדווין הוא ידיד. הוא יודע שבימי נשיאותו (לפני ממשלת הפועלים השניה) סידר בולדווין בכוונה וויכוח בקבינט על המדיניות הארצישראלית, כי מיניסטרים אחדים היו להם ספקות. הוויכוח נמשך יומים ונסתיים ביחס חיובי כללי. גם ש.ק.ל. מתייחס בחיוב.

שלשת האנשים החשובים ביותר בקבינט הם: בולדווין, נוויל צ'מברלן והיילש. לדעתו יש צורך שיתראו מיד עם בולדווין וק.ל.. ברודצקי לא יוכל לעשות זאת. דרושה התערבות וויצמן. הוא יברר תחילה ע"י מכרו אם נכון הדבר שהקבינט דן והחליט בזמן האחרון בשאלת המועצה - ולעיני ניסח סלגרמה ללונדון. בקבלו חשובה יראה מה לעשות. גם הוא חושב כברנדייס שכאן אין לעשות כלום. אמריקנים לא יתערבו והתערבותם לא תועיל. במקרה שני הצירים אינם טובים, לא האנגלי בווינסטון ולא האמריקני בלונדון. הציר האנגלי אינו נפגש עם הנשיא אלא בפגישות רשמיות, ודבורו הוא Yes, Sir או No, Sir והיחסים בין אנגליה ואמריקא אינם ידידותיים. הפעולה צריכה להיות בלונדון. לווינסטון צ'רצ'יל יש השפעה רבה, ודעתו יכלה להכריע.

העירותי שבענין זה קשה להניח שצ'רצ'יל יתנגד,

לאחר שהוא חיבר (רשמית) את הספר הלבן 1922.

ואעפ"כ - חושב פ.פ. מהיהודים, מלבד וויצמן,

אין איש שיוכל להשפיע. ק.ל. הגיד לו בשיחה ההיא שהיהודים האנגלים (קרא בשם שני יהודים חשובים) חותרים תחת הציונות.

אם הדבר יקום - עלינו להשתתף. המערבים לא יבינו
טכסיסי בויקום, ויראו בזאת Non-Cooperation הוא עוד לא
דיבר על זאת עם ברנדייס, אבל דעו כדעה ב.

שאלתיו מה נפסיד אם לא נשתתף? ענה בשאלה: מה
נרוויח אם נשתתף?

אמרתי לו, המנעותנו מהשתתף יכלה בתנאים ידועים
להביא לידי ביטול המועצה, אם נניח למשל שלרגל איזה סכסוך עם
הממשלה יעזבו הערבים את המועצה. המנעותנו חשמש גם לחץ על
הממשלה שלא חתן לעשות דבר נגדנו. הוא מחננד לזאת בכל חוקף.
הוא בטוח שבויקום יזיק לנו. יש להלחם נגד יסוד המועצה בכל
הכוח - אבל אם יקום - עלינו להשתתף. ואשר לערובות עדיין מוקדם
לדון עליהם. הוא יודיע לי תוצאות הטלגרמה ואז נחיעץ שוב
מה לעשות. את עמדתנו עד עכשיו הוא חושב לנבונה ומוצלחה.
השיחה עם הנציב בדבר המועצה היא Superb state paper
יותר מזה אי אפשר לעשות. הבטחת מקדונלד אינה שווה כלום.
אין לו השפעה, אין הוא איש כנה. אנו מעוניינים בהשארותו של
ווקום. קשה להניח שיוקשו יהיה טוב ויותר מוכשר.

הוא הציע לי לטלגרף לווקום שידחה השיחות עד שובי.
אמרתי לו שכתבתי לך בענין זה ואני מחכה לחשובה ממך.
דברתי אחר על שאלת הקרקע - מחשבות הנציב בענין זה
ועמדתנו אנו. הנגב, עקבה, גם הוא מחשיב ענין זה והוא מסכים
שעכשיו צריכה ההתיישבות החקלאית לעמוד במרכז ויש למהר לחקוע
יחד בעקבה. ביקר להגיש בענין זה תזכיר קצר למק למען הפעיל
קבוצת אנשים כהצעתי.

הוא מתכוונן לבוא לשנה לארץ.

בשמונה בערב עפתי חזרה לניו-יורק, ובעשר הפלגתי באווירון אחר לשיקגו. הטיסה מניו-יורק לשיקגו (774 מיל) לא אשכח. מחזה-קסמים כזה לא ראיתי בחיי. הבחיים אינם נראים בחשכה, גם הארץ כולה עטופה שחורים - אולם ים האורות המרחתיים מלמטה, משבצות-האש הפרושות על שטח עצום, הרבועים והאלכסוניים והמגדלים הדולקים כאילו על פני רקיע תחתון, שחור ובלתי-נראה, יחד עם ספינה זו השטה באוויר-מחשכים נדמה שנעקרו מתוך אגדת-דמיון ושירת כשפים - -

מילווקי, 21.5.35

הבוקר באתי הנה משיקגו.

ראש העיר הסוציאליסטי ויו"ר המפלגה הסוציאליסטית האמריקנית קבלו אותי בעיריה. שיחה עם עחונאים אנגלים.

טלגרפתי למשה וללוקר.

למשה - על הפגישה עם ברנדייס ופרנקפורטר. בקשתיו לטלגרף לי אם בא שנוי במועד השיחות כאשר בקשתיו במכתבי סלונדון. ללוקר - שיאיץ בויצמן להפגש עם ק.ל. ועם בולדווין.

- בערב אספה פומבית. ברכו ב"כ המפלגה, הכלליים,